

Lakivaliokunnan mietintö 6/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi lääninoikeuslain 1 a ja 13 §:n muuttamisesta

Johdanto

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä toukokuuta 1997 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 50/1997 vp laiksi lääninoikeuslain 1 a ja 13 §:n muuttamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Christer Lundström oikeusministeriöstä, presidentti Pekka Hallberg korkeimmasta hallinto-oikeudesta, lääninoikeuden ylituomari Matti Jokinen Hämeen lääninoikeudesta, lääninoikeuden ylituomari Juhani Silén Keski-Suomen lääninoikeudesta ja lääninoikeuden ylituomari Mauri Axelsson Lapin lääninoikeudesta.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että 1 päivänä syyskuuta 1997 voimaan tulevan uuden läänijaon takia muutetaan lääninoikeuslain säännöstä lääninoikeuksien tuomiopiireistä. Uudet tuomiopiirit muodostuisivat kuntajaon mukaisesti noudattaen nykyistä läänijaosta annettua lakia ja sen nojalla annettuja valtioneuvoston päätöksiä. Tällä varmistettaisiin nykyisten lääninoikeuksien säilyminen ja niiden voimassa olevat tuomiopiirit, jotka samalla irrotettaisiin uudesta läänijaosta. Lakiin tehtäisiin myös valtion puhevaltaa lääninoikeudessa käyttävää lääninasiamiestä koskeva muutos.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 1997.

Valiokunnan kannanotot

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevis-

tä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Hallintotuomioistuinjärjestelmän kehittäminen. Laki on tarkoitettu väliaikaiseksi ratkaisuksi, kunnes valmisteilla oleva uusi hallinto-oikeuslaki saadaan aikaan. Tämä lainsäädäntöhanke on jatkoa hallintolainkäyttölain säätämislle ja osa hallintotuomioistuinjärjestelmän kehittämistä kaksipuoliseksi. Tarkoitus on, että alueelliset lääninoikeudet muuttuvat yleisiksi ensimmäisen asteen hallintotuomioistuimiksi, joiden toimiala on laajempi kuin nykyisten lääninoikeuksien.

Valiokunta pitää hanketta tärkeänä ja katsoo, että alueellisia hallinto-oikeuksia koskeva esitys on valmisteltava ripeästi ja huolellisesti. Lääninoikeuksien sijaan perustettavien uusien alueellisten hallinto-oikeuksien tuomiopiirijako on pyrittävä muodostamaan niin, että piirirajat noudattavat hallintolainkäytön kannalta tärkeimpiä hallinnollisia piirijakoja. Tavoitteena tulee olla asukkaiden luontevien kulkuyhteyksien huomioon ottaminen. Lisäksi aikataulua koskevana tavoitteena tulee olla, että eduskunta voi käsitellä asiaa kevätistuntokaudella 1998 ja että laki tulee voimaan viimeistään vuoden 1999 alussa.

Yksityiskohtaiset muutokset. Valiokuntakäsittelyssä on havaittu, että säännösten kirjoittaminen hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla johtaa epätydyttävään lopputulokseen. Laissa mainittaisiin nimeltä kymmenen lääninoikeutta, mutta suurimmasta lääninoikeudesta, Uudenmaan lääninoikeudesta, määrättäisiin vain valtioneuvoston päätöksellä.

Lainsäädännön selvytyden vuoksi valiokunta ehdottaa lääninoikeuslain 1 §:n muuttamista siten, että siinä mainitaan nimeltä kaikki lääninoi-

keudet. Tämän muutoksen takia myös johtolausesta ja lain nimikettä on tarkistettava.

että lakiehdotus hyväksytään näin kuuluvana:

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

Laki

lääninoikeuslain (poist.) muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun lääninoikeuslain (1021/1974) 1 §, 1 a §:n 1 momentti ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laeissa 548/1994, 588/1996 ja 629/1996, 1 a § mainitussa laissa 629/1996 ja 13 § osaksi mainitussa laissa 588/1996, seuraavasti:

1 § (uusi)

Yleisiä alueellisia hallintotuomioistuimia ovat Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen, Kymen, Mikkelin, Kuopion, Pohjois-Karjalan, Vaasan, Keski-Suomen, Oulun ja Lapin lääninoikeudet.

Ahvenanmaan hallintotuomioistuimesta säädetään erikseen.

1 a ja 13 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Henrik Lax /r, varapuheenjohtaja Matti Vähänäkki /sd ja jäsenet Sulo Aittoniemi /kesk, Juhani Alaranta /kesk, Satu Hassi /vihr, Toimi Kankaanniemi

/skl, Juha Karpio /kok, Anne Knaapi /kok, Pekka Kuosmanen /kok, Annika Lapintie /vas, Kari Myllyniemi /kesk, Reino Ojala /sd, Markku Pohjola /sd, Pekka Saarnio /vas, Sade Tahvanainen /sd ja Jukka Tarkka /nuors.